KERIS: LAMBANG KEKUASAAN DAN SENJATA TRADISIONAL MELAYU

SYAFIRULIZA BINTIHARON

Tesis ini dikemukakan kepada Fakulti Seni Lukis dan Seni Reka, Universiti Teknologi MARA sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan Ijazah Sarjana Muda Seni Reka Logam Halus.

Diperiksa oleh...Tarikh

Diperiksa oleh...Tarikh

Diperiksa oleh...Tarikh

Dekan

Fakulti seni Lukis dan Seni Reka

Universiti Teknologi MARA

40450 Shah Alam

Selangor Darul Ehsan.

PENGHARGAAM

Dengan nama Allah Yang Maha Pengasih lagi Maha Penyayang. Assalamualaikum...

Sebagai permulaannya saya ingin melahirkan rasa syukur ke hadrat Ilahi kerana dengan izinnya dapatlah saya menyiapkan kajian dan penyelidikan ini dengan sebaik-baiknya. Di sini saya mengambil kesempatan untuk mengucapkan jutaan terima kasih kepada Universiti Teknologi MARA, Ketua Program Seni Reka Logam Halus, Prof. Madya Alias Yusof, Penasihat tesis, Puan Fuziah Kassim yang banyak membantu dari segi panduan dan buah fikiran dalam penulisan tesis ini daripada peringkat awal hingga ke peringkat penyelesaiannya dan juga para pensyarah.

Saya juga ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada pihak-pihak lain yang turut menyumbang pelbagai maklumat yang berhubung kait dengan tesis ini terutamanya kepada Perpustakaan Tun Abdul Razak Universiti Teknologi MARA Shah Alam, Perpustakaan Tun Uda Shah Alam, Perpustakaan Awam Negeri Kedah, Muzium Negeri Shah Alam, Arkib Negara, Muzium Negara, Perpustakaan Negara dan Perbadanan Kemajuan Kraftangan Malaysia serta kepada mereka-mereka yang teriibat secara langsung dan tidak langsung dalam memberikan maklumat.

Tidak lupa juga penghargaan yang tidak terhingga khas buat kedua ibu bapa dan keluarga tersayang, terima kasih di atas segala sokongan, bimbingan dan pengorbanan sepanjang proses penyediaan tesis ini dijalankan. Akhir sekali ucapan terima kasih kepada rakan-

S1NOPS1S

PENGENALAN

Bagi menghasilkan tesis ini, satu tajuk telah dipilih iaitu keris sebagai lambang kekuasaan dan senjata Melayu tradisional. Tajuk ini dipilih kerana kebanyakkan kajian yang telah dihasilkan hanya membincangkan dan menceritakan tentang jenis-jenis keris, reka bentuk dan reka corak yang terdapat pada keris serta cara pembuatan dan cara penjagaannya. Semua ini dikupas dan diulas tetapi tidak kepada keseluruhan aspek keris itu sendiri.

Sebagai contoh, peranan yang dimainkan oleh keris dalam kehidupan masyarakat Melayu hanya disentuh secara ringkas dalam beberapa aspek sahaja. Jadi pengkajian yang dibuat ini, dikaji dengan lebih mendalam dan lebih menjurus kepada peranan keris sebagai lambang kekuasaan dan senjata Melayu tradisional dan ianya dikaji mengikut peredaran zaman pemerintahan. Selain itu kajian juga dibuat ke atas Istiadat Pertabalan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong dan Sultan bagi beberapa buah negeri di Malaysia serta adat istiadat masyarakat Melayu. Kepercayaan terhadap pengaruh 'luar biasa' juga dimasukkan dalam tesis ini.

OBJEKTIF KAJIAN

Objektif kajian adalah penting dalam menghasilkan sesebuah kajian. Ini kerana pengumpulan data, proses penghuraian, keputusan dan kesimpulan adalah berpandukan

ISi KANDUNGAN **MUKA**

HALAMAN PEMERIKSA

PENGHARGAAN

SINOPSIS

SENARAI1LUSTRAS1

BAB 1:PENGENALAN

1.1 Definisi Keris

1.2 Sejarah Asal-usul Keris

BAB 2 : SEJARAIIPERKEMBANGAN KERIS SEBAGAI SENJATA MELAYU TRADISIONAL

2.1 Definisi Senjata

2.2 Senjata Dalam Islam

2.3 Penyebaran Keris

2.4 Keris - Pengaruh Hindu Dan Islam

2.5 Fungsi Keris Dalani Masyarakat Melayu Dahulu Dan Hari Tni

BAB 3 : KERIS SEBAGAI SEVIBOL WARISAN DAN KEKUASAAN

3.1 Definisi Kekuasaan

3.2 Kerajaan Raja Berperlembagaan

3.2.1 Peranan Yang di-Pertuan Agong 34

3.2.2 Peranan Raja atau Sultan 37

3.2.3 Peranan Yang di-Pertua Negeri 38

3.3 Keris Dalam Istiadat Pertabalan 39

3.3.1 Definisi Adat Istiadat 39

3.3.2 Keris Sebagai Regalia 41

3.3.3 Keris Dalam Istiadat Pertabalan Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong Ke 11 44

3.3.4 Keris Dalam Istiadat Pertabalan Kesultanan Kedah 49

3.3.5 Keris Dalam Istiadat Pertabalan Kesultanan Selangor 58

3.3.6 Keris Dalam Istiadat Pertabalan Kesultanan Perak 65

3.3.7 Keris Dalam Adat Istiadat Masyarakat Melayu 70

BAB 4 : PERANAN KERTS MENGIKUT PEREDARAN ZAMAN

4.1 Zaman Pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka Dan Kesultanan Melayu Johor 73

4.1.1 Peranan Keris Sebagai Simbol Adat 73

4.1.2 Peranan Keris Dalam Aspek Peperangan 76

4.1.3 Peranan Keris Dalam Aspek Pakaian 78

4.1.4 Peranan Keris Dalam Aspek Perubatan 85

4.1.5 Peranan Ulu Keris Dalam Masyarakat Melayu 86

4.2 Zaman Merdeka Hingga Zaman Sekarang 88

4.2.1 Peranan Keris Dalam Aspek Kebudayaan 88